

דכוונו ל"מ דלגס שהם פרתוף הפנימי והאמלעי שהם הכחצ"ד והחג"ת וצמליה עלמא נמשך אר"ף דכוונו ה"י דלגס שהוא פרתוף החילון שהוא הנכ"י עכ"ל :

ומעתה לפי כל האמיר שבנו בדבר עני ציריו ומכוני דהכח צאמת אמרו רז"ל שגם המלות מצדך עליהם עיבר לעשויותם יצברכה שלהם נמשך אר"מ שהם ל"מ כמ"ס בשער הוי"ט אמנם אלו הלי"מ אינם הפרטים המלוכשים צחצ"ד חג"ת דחבונג שע"ג הנכ"י רק הם לנמים שלמים שהם מהלכשים צפרתוף הפנימי והאמלעי ובעשיית המלוח עלמא נמשך אלם דל"י שלם יצפרטוחו יש צו ל"י ונ"י וא"כ הכא צברכה הלולב עלמי נמשך אר"מ דכוונו ללמים שלמים אלם דמי דאר"ה ולגס דלי דאר"ה לפרתוף הפנימי והאמלעי שהם הכחצ"ד והחג"ת ואח"כ בעשיית המלוח דנטולת לולב נמשך וצא אלם דל"י אמנם אינו צא כילו כאחד רק צמטעה הנטולה והנענוטים צא צהינת ל"י ואח"כ צהקפת המזבח או התיבב צחצ"ד צא ל"מ דלגס דל"י ומאי דאיתמר הכא שלעולם אר"מ נכנס קודם אר"מ היינו האר"מ דל"י דלגס דל"י ודלגס דל"י נכנס קודם אר"מ שצבס שהם ל"מ יען שפרט החתחון דאורך דאר"ה נכנס צחצ"ד חתלכ ט"כ מבר"ה משעאן זיע"ה :

שאלה (ז) מ"ס ברש"ש ז"ל צנכר שלום צהקדמת הברכה [ד"כ ט"ג] וז"ל בכל מלוח ועבודה וצרכה לרין להנושיך לזרין צ"י מיני מוחין או מוחין דיניקה להיות כה לזרין לעלות למ"ן צ"י מוחין גדלות בעיקרים דאותה מלוח או צרכה וכו' ע"ד סדר כונת ק"ש כנודע ט"כ ל"ט דנמלא כמה שינויים מכונת הברכה לכונת ק"ש או צכונת הברכה ממשיכין השפע ליניקה דזרין מכתר עליון שהוא תואר למלכות דעקודים, ויורד השפע לפתיק ונוק' וא"ה ונוק' ואו"ה וישכר"ת ואח"כ ממשיכין מוחין דיניקה לזרין משא"כ בק"ש ממשיכין מוחין דיניקה מאר"ה דוקא לזרין ולא נמשך השפע מכתר עליון מה גשחוכ ?

תשובה לזה השיב הרב ר' אצרכס סאלס נר"ו כי בכל יום צתפלב יש לזרין כמה

בברכה ממשיך אר"מ כמ"ס בסידור ובמעשה הנטילה אר"מ שהוא צ"י והיע"ה :
שוב נזכרתי שהר"א משעאן זלה"ה נרגש מזה ויש אצלי תשובה מהרב הגו' גזה בתשובותיו כ"י המטינים אצלי ה' יוכינו להיציאם לאור בס"ד וראיתי נכון להעתיק כאן שאלתו השייכה לנ"ד בכדי שיהיו שפתי צדיק דובבות זיע"ה יו"י :

שאלה (ח) כחוצ צשכ"ו דרושי סוכות דרוש ג' [דק"ד ט"ג] וז"ל כי לעולם הפנימי קודם אל המקיף והמקיף נכנס צאחרונה כי הוא עליון מן הפנימי ט"כ וכ"כ צדרוש ה' וז"ל וכבר נתבאר למעלה כי לעולם אור הפנימי נכנס קודם האר"מ וכו' יעו"ש ומזה נולד לו שאלה עמוקה דא"כ ל"ל מ"ס בע"ה שער פו"ה פ"צ שבצרכה המלוח נמשך האר"מ ובעשיית המלוח נמשך האר"ף. וכבר ארז"ל שכל המלות מצדך עליהם עובר לעשויותם א"כ נמלא שתחלה נמשך האר"מ ואלה"כ האר"ף ואיך יכון מ"ס הכא שאר"מ נכנס קודם האר"מ אכן שצתי ואראכ חכמה תחה השמ"ש זלכ"ה וגדולה היא אלי והוא מ"ס צסידור צחיבב קונה ככל דחפילת חול שכתב וז"ל ומחה יכוין להמשיך צ"י ללמים, ל"י שהם חח"ן צג"ה דח"י דפרתוף חג"ת דצינות דישכר"ת וכו' ולהמשיך ה"י כנז' לחח"ן צג"ה דח"י דנה"י דפרתוף הפנימי דחג"ת שצתוך הנכ"י דפרתוף הנכ"י וכו' וכ"כ שם צללם דמי עו"ש :
דרי מצואר שכמשכת הלי"מ אינו לפי המובן שהם חצ"ד ע"ג חג"ת וחג"ת ע"ג נכ"י אלא שהם ללמים שלמים חצ"ד חג"ת נכ"י דל"י דלגס לצדה וחצ"ד חג"ת נכ"י דל"י לצדה והם ג' ללמים צבוכ ומה שאנחנו אומרים ל"מ מקיפים והלכשחם צחצ"ד חג"ת דחבונג וה"י הפנימית צנכ"י דחבונג הוא צכל אלם משלש ללמים הכוללים דחצ"ד ודחג"ת ודנכ"י הנק' אלם דמי וללם דל"י וללם דל"י וכ"כ צצקדמת חנוכה ופורים וז"ל ולהמשיך ללמי המוחין דמ"ה וצ"ן ללמי ל"מ צצרכה וכללם דל"י צמטעה ט"כ וכ"כ צהקדמת צרכה העומר וז"ל ומדע כי צצרכה של המלוח נמשך האר"מ

תשובת הרא"ם ז"ל

תשובה כל קבל דנה עת לחננה להשיב לשואלי דבר, ומקדמת דנה לא יכולתי להשיב דבר ולא חצי דבר כי קורות הזמן לא נתנוני השב רוחי, ובפרט בדברים העומדים ברומי של עולם דבעי צילותא כיומא דאיסתנא, ומכל מקום אחוי גם אני דעי והבוחר יבחר.

ואען ואומר כי מה שהקשה כת"ר לפי מ"ש הרז"ל בשער הכוונות דרוש ת"ע היה צריך להקדים עיבור ליניקה כסדר. י"ל דכוותא מצינו ראינו בליל פסח וברכת העומר, שמאחרים המוקדם ומקדימין המאוחר. מה יש לך לומר כי שם טעמו ונימוקו עמו לפי שבגלות מצרים היתה * אחיזת החיצונים בזו"ן גדולה כל כך עד שגרם לחזור הז"א לבחינת תלת כלילן בתלת והנוק' לבחינת נקודה קטנה, עד שמפני זה הוצרך המאציל להגדילו הגדלה אמיתית שלא כסדר הגדלתו, ואילו היו נכנסין בו המוחין דקטנות תחילה ואח"כ הגדלות כסדר חוששים אנו לחזור הקל"י להתאחוז במוחין דקטנות ההם שהם דינים קשים, לכן נכנסו שלא כסדרן כמ"ש שם באותו הדרוש באורך וברוחב.

ואחשבה לדעת זאת כי הטעם שכתב שם שייך קצת למ"ש בשער הקדיש, כי כבר הודיענו רז"ל בדרושי הקדיש כי הטעם שנתקן הקדיש בלשון תרגום הוא להכניע הקל"י ולבטלם ולברר מהם הי"א סימני הקטורת שהם חיותם וקיומם ולבטל אחזתם עי"ש. והנה אם היו נמשכים בתחילה מוחין דעיבור חוששים אנו פן יתאחוזו הקל"י במוחין ההם שהם דינים קשים עד מאד, מקנאתם לכך לא נמשכו רק אחר המשכת המוחין דו"ק דיניקה. ואם תאמר אם כן היה צריך בתחילה להמשיך הגדלות ואח"כ להמשיך המוחין דעיבור ויניקה כמו בליל הפסח,

ומקיף שלו, ובב' תיבות אמצעיות מנה"י דפנימי ומקיף שלו, ובב' תיבות אחרונות מחג"ת שלו דפנימי ומקיף, וכל זה פשוט. וכן על דרך זה בשאר השמות לפי סדר הערכים.

שאלה להרא"ם

על ענין הקדישין מהאג"ן מדמשק ז"ל

(ה) שאלה הנה מוהרש"ש ז"ל כתב בכוונת יתגדל להמשיך גרנח"י דמוחין דיניקה דאימא, ובתיבת ויתקדש יניקה ראבא, והם שמות אלהים. ובתיבת שמיה רבה כתב להמשיך מוחין דעיבור שהם י"ה דאלהים. והנה בעץ חיים שער כ"ד פרק ב' כתב דמוחין דעיבור שם י"ה דאלהים [הם אל"ם], וביניקה אלהים. וכן כתב במקומות רבים. ועתה קשיא לי בתרתי, חדא כיון שבקדיש עתידין ליכנס כל המוחין, מוחין הגדלות דקטנות דאו"א בב' אמנים, ובמ"ב הא' והב' מוחין הגדלות דאו"א. אם כן למה היניקה קודמת לעיבור לפי מ"ש הרז"ל בשער הכוונות בסוף דרושי תפ"ע וז"ל: והטעם הוא כי שם כיון שעתידין ליכנס, לכך נכנסין כל המוחין דאימא וכו', אבל עתה שאין נכנסין ג"ר דאימא וכו', ע"כ עי"ש. זאת ועוד דמוחין דעיבור אל"ם והיניקה אלהים, הפך מ"ש כאן בקדיש. ועוד דלפי דבריו אין הפרש בין מוחין דעיבור ובין מוחין דיניקה.

ועוד בכוונת סתם ברכה בתיבות קדשנו כמצוותיו וכו' כתב להמשיך הל"מ דצלם, ובעשית המצוה או ההנאה להמשיך הצ', והלא כיון שעתידין ליכנס כל המוחין דצלם היה צריך להמשיך הצ' תחילה ואח"כ הל"מ דמקיף.

ועוד דבלולב כיון דבברכה נכנס המקיף מה צורך להקפת התיבה, להמשיך המקיף. ובענין מוחין דקדיש ודסתם ברכה לא ידעתי אם הם דזו"ן דכללות הכ"ד שעות או אם הם לזו"ן בפרטות דאותו יום.

יש לתרץ כי שם היתה אחיזתם אחיזה גדולה כנוצר בדרושים ההם, מה שאין כן בשאר ימות השנה שאינה כל כך בתוקף, די שימשכו מוחין דעיבור אחר הו"ק דיניקה. ומפני טעם זה אפשר לומר שזהו הטעם גם כן להמשכת הג"ד דקטנות אחר הגדלות האמיתית, לפי שכבר הודיענו הרו"ל בדרוש השרים שר המשקים וכו' שעיקר ניקה ואחיזת החיצונים היא בג' מוחי הניקה, ובקדיש כונתינו לבטלם ולבטל אחיזתם ולכרר מהם חיותם, וחוששים פן בקנאתם בנו יתגברו להתאחו במוחין דקטנות ההם. לכן בתחילה אנו ממשיכין מוחין דגדלות האמיתית המוחין דאימא במ"ב הראשון דאותיות, ואח"כ באמן הראשון גדלות דקטנות דאימא, ובמ"ב השני דתיבות גדלות דאבא האמיתית, ובאמן השני גדלות דקטנות דאבא, כי בזה אין פחד מהקל"י וכנ"ל.

אלא שכזה עדיין לא נמלטנו ממה שקשה לרו"ם עוד. זאת ועוד, דעיבור הם אל"ם ומוחין דיניקה הם י"ה דאלהים, וזה הפך ממ"ש בענין הקדיש ע"כ. הן אמת כי גם בעיני יפלא כי בשער כ"ג ובספר מכוא שערים (שער ה' חלק א' פרק ט"ו וחלק ב' פרק ו') ובכמה מקומות כן נראה שטחיות לשון הזהב דרו"ל, שהעיבור הם אל"ם והיניקה הוא י"ה, הפך מ"ש כאן.

לכן נלע"ד אם אפשר בהקדים מ"ש הרו"ל בשער כ"ד שער פרקי הצלם, והיא הבקיות שהקשה ממנה רו"ם, כי המעיין באותו השער במעט השקפה יבין כי הפרצוף נקרא נה"י ונקרא עיבור דכללות הפרקין תתאין דחב"ד שבו הנקרא נה"י דחב"ד, אלו נקראים נה"י דחב"ד נקראים אל"ם מאלהים ונקראים עיבור. והפרקין האמצעיים דחב"ד שבו הנקראים חג"ת דחב"ד, אלו נקראים י"ה דאלהים ונקראים יניקה. וכן על דרך זה בפרצוף האמצעי התיכון הנקרא חג"ת דכללות, ונקרא יניקה דכללות. הנה הפרקין תתאין

שבו נקראים נה"י דחג"ת שבו נקראים אל"ם ונקראים עיבור, והפרקין האמצעיים נקראים י"ה ונקראים יניקה, עי"ש. אם כן נמצא שגם היניקה דעיבור הוא י"ה מאלהים, וכבר ביאר לנו הרו"ל באורך כאותו שער סדר המשכת המוחין והצלמים באר היטב. והמורם מכללות דבריו שם שבתחילה באין ונמשכין מוחין דעיבור לפרצוף החיצון והם אל"ם, ואח"כ ביניקה נמשך ובא פרצוף החיצון [התיכון] ובו המוחין דעיבור ויניקה שבו שהם אל"ם וי"ה מאלהים, ואז גם פרצוף החיצון דעיבור שלא היה בו כי אם מוחין דאל"ם נתגלה בו היניקה שבו שהוא י"ה מאלהים. וכן על דרך זה בבוא הגדלות האמיתית אזי יבוא בכל בחינותיו דהיינו עיבור יניקה ומוחין, וממילא נגדל גם פרצוף התיכון שהוא היניקה גם הגדלות שבו, וכן על דרך זה פרצוף החיצון עי"ש בדקדוק.

אם כן לפי האמור ענין המשכת המוחין בקדיש אתי שפיר ונכון, והדברים באו כתיקונן וכסדרן, שקודם הקדיש היה בו אל"ם מאלהים, ובב' תיבות יתגדל ויתקדש אנו ממשיכין מוחין דו"ק דיניקה, דהיינו שמות אלהים פשוטים שלמים, והם עיבור ויניקה דיניקה שהם אל"ם וי"ה, ואז פרצוף דעיבור שלא היה בו בתחילה רק אל"ם עתה נתגלה בו גם הי"ה דאלהים שהוא יניקה דעיבור בב' תיבות שמיה רבא. ואם כן בבוא הגדלות האמיתית במ"ב הראשון והשני שבשאר תיבות דקדיש בכל בחינותיו, אזי אח"כ יבואו הגדלות דיניקה בב' אמנים, והכל על סדר שנתבאר שם בשער כ"ד ממש.

ומה ששאל רו"ם בכונת סתם ברכה שכתובות קדשנו במצוותיו וציונו הוא המשכת הל"מ דצלם, ובקיום המצוה ההיא או ההנאה ההיא הוא המשכת הצ'. ולפי דברי שער הכוונות בת"ע הנ"ל היה צריך להיות המשכת הצ' קודם הל"מ ע"כ. * להתיר קושיא זאת צריך אני להעתיק לו

נמשך האור מקיף דהיינו הל"מ דצלם שהם פרצוף הפנימי והאמצעי שהם הכתב"ד והחג"ת, ובמצוה עצמה נמשך האור פנימי, דהיינו צ' דצלם שהוא פרצוף החיצון שהוא הנה", ע"כ. ומעתה לפי כל האמור הבנו הדבר על בוריו, ובא הכל מתוקן על מכוננו, דהנה באמת שכל המצוות מברך עליהן עובר לעשיתן, ובברכה שלהם נמשך האור מקיף שהוא הל"מ כמ"ש בשער חיצוניות ופנימיות. אמנם אלו הל"מ אינם הפרטיים המלוכשים ככתב"ד חג"ת דתבונה שעל גבי הנה", רק הם צלמים שלמים שהם מתלכשים בפרצוף הפנימי והאמצעי דתבונה, ובעשית המצוה עצמה נמשך צלם דצ' שלם ובפרטותו יש בו צ' ול' ומ'. ואם כן הכא בברכת הלולב עצמה נמשך האור מקיף, דהיינו צלמים שלמים צלם דמ' דאו"א וצלם דל' דאו"א לפרצוף הפנימי והאמצעי שהם הכתב"ד וחג"ת. ואח"כ בעשית המצוה דנטילת לולב נמשך ובא צלם דצ', אמנם אינו בא כולו כאחד רק בכחינת המעשה דנטילה והגענועים בא בחינת הצ', ואח"כ בהקפת המזבח או התיבה בזמנינו זה בא הל' [והמ'] דצלם דצ', ומאי דאתמר הכא שלעולם אור פנימי נכנס קודם באו"א, היינו האור פנימי דצ' ודצלם דל' ודצלם דמ' שבפרטות עצמם האור פנימי שלהם, דהיינו בחינת הצ' הוא נכנס קודם האור מקיף שהם הל"מ, יען שהתחתון שבאימא נכנס תחילה בו"א כידוע, עכ"ל ההעתק אות באות.

ומה ששאל עוד בענין המשכת המוחין דקדיש ודסתם ברכה אם הוא לזו"ן דכללות דכ"ד שעות או אם הם לזו"ן דפרטות דאותו יום אחד או דאותה ברכה וכו', ע"כ. למודעי אני צריך כי כוונת המשכת המוחין דקדיש הוא לזו"ן דפרטות דאותה תפלה דאותו יום, דהיינו לפרצוף הג' בינה דזו"ן דבי"ע, דכל התקונים והמשכות המוחין

ממ"ש אצלי זה כמה שנים בעניין זה ופירשתיו כיד ה' הטובה עלי, וממנו אולי תותר שאלה זאת, והוא במ"ש הרז"ל בדרוש חג הסוכות דרוש ג' וז"ל: כי לעולם הפנימי קודם אל המקיף והמקיף נכנס באחרונה, כי הוא עליון מן הפנימי, ע"כ. וכן כתב בדרוש ה' וז"ל: וכבר נתבאר למעלה כי לעולם אור הפנימי נכנס קודם אור המקיף ולכן וכו', עי"ש. ומזה נולד לי שאלה עמוקה, והוא דצ"ל מ"ש בשער חיצוניות ופנימיות בפרק ב' שבברכת המצוה נמשך האור מקיף ובעשית המצוה נמשך האור פנימי. והנה כבר אמרו דז"ל כל המצוות מברך עליהן עובר לעשיתן. ואם כן נמצא דבתחילה אור מקיף ואח"כ אור פנימי. ואיך יכון מ"ש כאן שקודם נכנס האור פנימי ואח"כ האור מקיף. אכן שכתתי ואראה חכמה תחת השמ"ש וגדולה היא אלי, והוא מה שסידר בסדור שלו בתיבת קונה הכל וז"ל: ועתה יכוין להמשיך ב' צלמי ל' שהם חח"ן בג"ה דת"י דפרצופי חג"ת דכינות דישסו"ת וכו', ולהמשיך הצ' הנ"ל לחח"ן בג"ה דת"י דפרצוף הפנימי דחג"ת שבתוך הנה"י דפרצוף הנה"י וכו', וכ"כ שם בצלם דמלכות עי"ש. מבואר מזה שהמשכת הל"מ אינו לפי המובן שהם חב"ד על גבי חג"ת וחג"ת על גבי הנה"י, אלא שהם צלמים שלמים חב"ד חג"ת נה"י במ' דצלם לבדה [וחב"ד חג"ת נה"י בל' דצלם לבדה] וחב"ד חג"ת נה"י בצ' דצלם לבדה והם ג' צלמים בשוה, ומ"ש אומרים שהל"מ מקיפים והלבשתם בכחב"ד חג"ת דתבונה והצ' בנה"י דתבונה, הוא בכל צלם מג' צלמים הנ"ל הכוללים דחב"ד חג"ת נה"י הנקראים צלם דמ' וצלם דל' וצלם דצ'. וכן מבואר בהקדמת חנוכה ופורים, וז"ל: ולהמשיך צלמי המוחין דמ"ה ודב"ן צלמי ל"מ בברכה, והצלם דצ' במעשה, ע"כ. וכן כתב בהקדמת ברכת העומר וז"ל: ונודע כי בברכה של המצוה

פנימי קודם למקיף

ע'י שע"ר ח"ב שאלה ט"ז (מביא הרא"מ - השפת אמת - צדק ושלוה דף ט' סע"ב ד"ה ומה)
ע'י גם פא"ה ח"ב דף ש' רע"ב (בישן, חידושים וביאורים על הסידור ח"ב, דף ס"ח ע"א - קונה הכל)

צ- (נה"י) פר' היצון (כללי)	ל- (הג"ת) פר' אמצעי (כללי)	מ- (הב"ד) פר' פנימי (כללי)
מ - חב"ד מלוכש בחב"ד דפר' היצ' דטיפ"ג הקפות	מ - חב"ד מלוכש בחב"ד דפר' אמצעי דטיפ"ג ברכה	מ - חב"ד מלוכש בחב"ד דפר' פנימי דטיפ"ג ברכה
ל - חג"ת מלוכש בחג"ת דפר' היצ' דטיפ"ג הקפות	ל - חג"ת מלוכש בחג"ת דפר' אמצעי דטיפ"ג ברכה	ל - חג"ת מלוכש בחג"ת דפר' פנימי דטיפ"ג ברכה
צ - נה"י מלוכש בנה"י דפר' היצ' דטיפ"ג נטילה/געגועים	צ - נה"י מלוכש בנה"י דפר' אמצעי דטיפ"ג ברכה	צ - נה"י מלוכש בנה"י דפר' פנימי דטיפ"ג ברכה
נכנס בז"א בעשיית המצוה	נכנס בז"א בברכה - או"מ	נכנס בז"א בברכה - או"מ

נמצא, מה שהרב כתב שאו"פ נכנס לפני המקיף, היינו בפרטי ולא בכללי, כי הפנימי הפרטי (צ' פרטי) נמצא יותר קרוב לז"א (סיום התשובה של הצדק ושלוה), שהרי התבונה (שהיא הטיפה הגופנית, שבו המ' הפרטי בכחב"ד, הל' הפרטי בחג"ת והצ' הפרטי בנה"י - באורך), עומדת ע"ג רישא דז"א, לכן חייב להיות שהפנימי הפרטי יכנס קודם המקיף הפרטי, שהוא יותר גבוה. ויש לציין שגם בתבונה (טיפ"ג) יש ג' פרצופי צ' ול"מ כללים (פנימי, אמצעי וחיצון).

לסיכום, בברכות שמביאים את הל"מ, יש להקדים את הצ' הפרטי דל"מ לפני הל"מ הפרטי דל"מ (שהם בעצם כבר במקומם). וכן במעשה, נכנסים קודם את הצ' הפרטי דצ', ורק לאחר מכן, עדיין במעשה, נשלים את הל"מ הפרטי דצ'.

וכך גם יהיה בתפילה, עד קונה הכל הכנסנו בכלים דז"א את הצ' הפרטי דצ', עד הכתר של או"א (ת"ת דטיפה הגופנית). ואז בהמשך, נביא את המקיפים, וגם שם נקדים את הצ' הפרטי דל"מ (עפ"י פא"ה הנ"ל, יש להכניס אותו בכלים דז"א), ואז נביא את הל"מ הפרטי דל"מ, וכנראה שגם הל"מ הפרטי דצ', "יכנסו לפעולה" (שהרי הם כבר במקומם). וכך תמיד הצ' הפרטי נכנס לפני הל"מ הפרטי, דהיינו דין הקדימה של הצ' הוא דווקא בפרטי ולא בכללי.